

Advies van 14 december 2021
over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de registratie als auditors of auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen

A. Inleiding

1. De heer Pierre-Yves DERMAGNE, Vice-eersteminister en Minister van Economie en Werk, heeft op 22 september 2021 de Hoge Raad aangeschreven met het verzoek een advies uit te brengen over een *ontwerp van koninklijk besluit betreffende de registratie als auditors of auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen*.

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies aan de Hoge Raad wordt voorgelegd, heeft specifiek betrekking op de auditors/auditororganisaties van derde landen. Meer in het bijzonder legt het ontwerp de regels vast voor hun (afzonderlijke) registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren, alsook de regels voor het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht, toepasselijk op deze categorie van beroepsbeoefenaars.

De wetgever heeft immers vooropgesteld dat auditors/auditororganisaties van derde landen in die hoedanigheid afzonderlijk in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren kunnen vermeld worden en dat de toepasselijke regels door de Koning worden vastgesteld (artikel 10, § 3, van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, hierna: de wet van 7 december 2016).

Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit is erop gericht om het huidig koninklijk besluit van 3 september 2010¹, genomen in uitvoering van de inmiddels opgeheven wet van 22

¹ Koninklijk besluit van 3 september 2010 betreffende de inschrijving van auditors en auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de

juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007, te vervangen.

2. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft de wettelijke taak bij te dragen tot de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische beroepen, onder meer via het verstrekken van adviezen of aanbevelingen - op eigen initiatief of op verzoek - aan het Parlement, de regering, het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren of aan de beroepsorganisaties voor de economische beroepen.

Meer in het bijzonder moet de Hoge Raad verplicht worden geraadpleegd omtrent elk koninklijk besluit dat wordt genomen in uitvoering van de wet met betrekking tot het beroep van bedrijfsrevisor².

De rol van de Hoge Raad bestaat erin om erop toe te zien dat het algemeen belang en de vereisten van het maatschappelijk verkeer bij de uitoefening van de opdrachten worden in acht genomen, alsook om zich ervan te vergewissen dat de koninklijke besluiten beantwoorden aan de geest van de wet en de nodige rechtszekerheid waarborgen.

De Koning moet elke afwijking van een éénsluidend advies van de Hoge Raad uitdrukkelijk met redenen omkleden.

De Hoge Raad moet het hem gevraagde advies binnen drie maanden uitbrengen, dus *in concreto* uiterlijk tegen 22 december 2021 (artikel 80, 1ste en 3de lid, van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur).

3. Rekening houdend met de rol die de wetgever aan het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR) (hierna: het College) heeft toevertrouwd op het vlak van het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht, heeft de Hoge Raad het initiatief genomen om het College te raadplegen omtrent het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit. De Hoge Raad heeft hiertoe op 6 oktober 2021 een schrijven gericht aan de Voorzitster van het College, mevrouw Bénédicte VESSIÉ.

Het College heeft op de raadpleging vanwege de Hoge Raad gereageerd via het schrijven van 19 november 2021. Volledigheidshalve is dit schrijven van het College in bijlage aan dit advies toegevoegd.

In het schrijven van 19 november 2021 uit het College vooreerst zijn bezorgdheid omtrent drie fundamentele elementen, met name over het feit dat de ontwerp tekst niet altijd een afdoende

kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen, *Belgisch Staatsblad*, 15 september 2010.

² Deze opdracht vloeit voort uit de artikelen 79 en 80 van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur.

onderscheid zou maken tussen “individuele” beslissingen en “verordenende” beslissingen, over de vraag of de “verordenende” beslissingen over de gelijkwaardigheid van het normatief kader niet eerder zouden moeten toekomen aan het College, gekoppeld aan een adviesprocedure via het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (hierna: IBR of Instituut) en tenslotte over het feit dat de ontwerptekst op sommige punten niet afdoende bevattelijk zou zijn.

Verder formuleert het College een aantal specifieke bemerkingen op de ontwerptekst; deze hebben betrekking op:

- de regeling inzake de schrapping van auditors/auditorganisaties van een derde land;
- de beslissing inzake de gelijkwaardigheid van het normatief kader;
- de gegevens die de auditor van een derde land aan het Instituut van de Bedrijfsrevisoren moet bezorgen in het kader van zijn registratieaanvraag;
- het jaarlijks verzoek vanwege het IBR aan de auditor/auditorganisatie van een derde land om de gegevens vermeld in het openbaar register te bevestigen, te wijzigen of aan te vullen;
- de registratievoorwaarden van auditorganisaties van derde landen op het vlak van de betrouwbaarheid van het bestuur;
- de voorwaarden voor een vrijstelling van het systeem van kwaliteitscontrole;
- de termijnen voor de beslissing ingeval van een vereenvoudigde registratieaanvraag.

B. Inhoud en context van het voor advies voorgelegd ontwerp

4. Alvorens in te gaan op de inhoud van het voor advies voorgelegd ontwerp, acht de Hoge Raad het noodzakelijk om vooraf de wettelijke en reglementaire context, toepasselijk op de auditors/auditorganisaties van derde landen, in herinnering te brengen.

De wettelijke en reglementaire bepalingen vloeien voort uit de omzetting in Belgisch recht van Europese voorschriften, en meer in het bijzonder van de artikelen 45 en 46 van de **Europese richtlijn 2006/43/EG** (de zogenaamde “auditrichtlijn”³). Als gevolg van de verwevenheid van de kapitaalmarkten vindt Europa het immers noodzakelijk dat auditors van derde landen degelijk werk afleveren wanneer dit van belang is voor de Europese kapitaalmarkt. Vandaar dat bepaalde auditors/auditorganisaties van derde landen in de EU-lidstaten in een register dienen ingeschreven en duidelijk als zodanig vermeld te worden.

De Europese regelgeving uit 2006 was aanvankelijk reeds geïntegreerd in de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007. Maar in het kader

³ Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad, zoals laatst aangepast door Richtlijn 2014/56/EU van 16 april 2014, *Pb. L.* 27 mei 2014, afl. 158, 196.

van de Europese audithervorming van 2014 is de voornoemde “auditrichtlijn” verder verfijnd en via de wet van 7 december 2016 is de omzetting van de nieuwe Europese voorschriften in Belgisch recht dan ook vervolledigd.

5. De wet van 7 december 2016 definieert een “auditor of auditororganisatie van een derde land” in artikel 3, 6° als volgt:

Artikel 3 van de wet van 7 december 2016

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

(...)

6° auditor of auditororganisatie van een derde land: een natuurlijk persoon of een entiteit, met om het even welke rechtsvorm, andere dan een natuurlijk persoon, die de controle uitvoert van de jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening van een onderneming met statutaire zetel in een derde land, en aan wie geen toelating is verleend als wettelijke auditor of auditkantoor in een andere lidstaat;

(...)

Zoals de Europese regelgever vooropstelt, preciseert de Belgische wetgever in welke gevallen auditors/auditororganisaties van een derde land ertoe gehouden zijn om een (afzonderlijke) registratie in het openbaar register in België aan te vragen. Verder machtigt de wetgever de Koning om de regels voor de registratie in het openbaar register, alsook voor het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op de auditors/auditororganisaties van een derde land vast te leggen (artikel 10, § 3, van de wet van 7 december 2016):

Artikel 10, § 3, van de wet van 7 december 2016

§ 3. De Koning stelt de regels vast voor de registratie in het openbaar register als auditor of auditororganisatie van een derde land, en voor het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op de auditors en auditororganisaties van een derde land, die een controleverslag afleveren over de jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening van een vennootschap die haar statutaire zetel buiten de Europese Unie heeft en waarvan de effecten in België zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt in de zin van artikel 4, lid 1, punt 14, van richtlijn 2004/39/EG, behalve indien de onderneming alleen een emittent is van uitstaande schuldbewijzen waarvoor het volgende geldt:

- a) zij zijn vóór 31 december 2010 toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt in de zin van artikel 2, lid 1, punt c), van richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad en hun nominale waarde per eenheid bedraagt op de datum van uitgifte ten minste 50.000 euro of is, in het geval van schuldbewijzen in een andere valuta dan de euro, op die datum ten minste gelijkwaardig aan 50.000 euro;
- b) zij zijn sinds 31 december 2010 toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt in de zin van artikel 2, lid 1, punt c), van richtlijn 2004/109/EG en hun nominale waarde per eenheid bedraagt op de datum van uitgifte ten minste 100.000 euro of is, in het geval van schuldbewijzen in een andere valuta dan de euro, op die datum ten minste gelijkwaardig aan 100.000 euro.

De auditors en de auditorganisaties van derde landen worden in die hoedanigheid afzonderlijk in het openbaar register vermeld. [eigen accentuering].

6. Auditors/auditorganisaties van derde landen, die een controleverslag afleveren over de jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening van een vennootschap die haar statutaire zetel buiten de Europese Unie heeft en waarvan de effecten in België zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt, worden afzonderlijk in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren geregistreerd.

De gegevens van de auditors/auditorganisaties van derde landen die in het openbaar register ten minste moeten weergegeven worden, zijn opgesomd in de artikelen 15 en 16 van het **koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren**.

Artikel 19 van voornoemd besluit schrijft voor dat het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) een dossier opent op naam van elke geregistreerde auditor/auditorganisatie van een derde land. Hierin worden de documenten opgenomen die bij het verzoek om registratie zijn overgemaakt, alsook een aantal aanvullende gegevens, zoals de melding of al dan niet diensten worden verstrekt aan organisaties van openbaar belang in België.

7. Auditors/auditorganisaties van derde landen die afzonderlijk in het openbaar register in België geregistreerd zijn, betalen jaarlijks een bedrag tot dekking van de aan hun registratie en het behoud ervan verbonden kosten. Dit bedrag wordt jaarlijks door de algemene vergadering van het IBR vastgesteld. Volgens artikel 4 van het **koninklijk besluit van 22 februari 2019 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren** (genomen in uitvoering van artikel 26, 2de lid van de wet van 7 december 2016), mag dit bedrag niet hoger zijn dan 5.000 euro (jaarlijks geïndexeerd aan de consumptieprijsindex).

8. In afwachting van een nieuw koninklijk besluit, in uitvoering van de wet van 7 december 2016 (artikel 10, § 3, eerste lid), geldt voorlopig nog steeds het bestaand **koninklijk besluit van 3 september 2010 betreffende de inschrijving van auditors en auditorganisaties van derde landen in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditorganisaties van derde landen** (B.S., 15 september 2010).

Dit koninklijk besluit, genomen in uitvoering van de vroegere wet van 22 juli 1953, is nog niet opgeheven en blijft derhalve toepasselijk, voor zover uiteraard de voorschriften ervan niet strijdig zijn met de nieuwe wettelijke bepalingen. Over het ontwerp van besluit is destijds, op verzoek van de toenmalige federale Minister, bevoegd voor Economie, door de Hoge Raad op 4 maart 2010 een advies⁴ uitgebracht.

⁴ HREB, *Advies van de Hoge Raad van 4 maart 2010 omtrent een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de inschrijving van auditors en auditorganisaties van derde landen in het openbaar register van het Instituut van de*

9. Het voor advies voorgelegd ontwerp is erop gericht om uitvoering te geven aan artikel 10, § 3, van de wet van 7 december 2016. Hierbij is het van belang erop te wijzen dat het ontwerp niet alleen de eigenlijke registratie van auditors/auditorganisaties van derde landen betreft, maar tevens het toepasselijk systeem van (publiek) toezicht, kwaliteitscontrole, onderzoeken en sancties behelst.

Titel 1 van het ontwerp (artikelen 1 tot en met 3) bevat een aantal definities, maar brengt vooral in herinnering dat de registratie van auditors/auditorganisaties van derde landen in het openbaar register een opdracht is van het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren die aan het Instituut is gedelegeerd. De modaliteiten van deze delegatie worden nader gepreciseerd.

Het ontwerp maakt verder een onderscheid tussen, enerzijds, de registratie van auditors en auditorganisaties van derde landen (Titel 2) en, anderzijds, de vereenvoudigde registratie van auditors en auditorganisaties van derde landen (Titel 3).

Meer in het bijzonder worden in **Titel 2 van het ontwerp** (artikelen 4 tot en met 19) de registratievoorwaarden, de modaliteiten voor het indienen van de registratieaanvraag, alsook de mogelijke vrijstelling van het systeem van kwaliteitscontrole opgenomen, dit zowel voor de auditor (natuurlijk persoon) als voor de auditorganisatie (entiteit met om het even welke rechtsvorm, andere dan een natuurlijk persoon) van derde landen.

Titel 3 van het ontwerp (artikelen 20 tot en met 33) voorziet in een eventuele vereenvoudigde registratie. De Europese “auditrichtlijn” biedt lidstaten immers de mogelijkheid om auditors/auditorganisaties van derde landen onder bepaalde voorwaarden en mits wederkerigheid, te onderwerpen aan een vereenvoudigde registratie. België heeft van deze optie gebruik gemaakt, waardoor het voor bepaalde auditors/auditorganisaties mogelijk wordt om te genieten van een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van het Belgisch systeem van (publiek) toezicht, kwaliteitscontrole, onderzoeken en sancties.

In de slotbepalingen van **Titel 4 van het ontwerp** (artikelen 34 tot en met 36) wordt erop gewezen dat controleverslagen van auditors/auditorganisaties van derde landen die niet in het openbaar register zouden zijn geregistreerd, in België geen rechtsgevolgen hebben. Deze vereiste vloeit rechtstreeks voort uit de Europese regelgeving.

Tenslotte beschikken auditors/auditorganisaties van derde landen die op datum van de inwerkingtreding van het besluit reeds in het openbaar register zijn geregistreerd, over een overgangperiode van zes maanden om hun aanvraag overeenkomstig de nieuwe voorschriften bij het IBR in te dienen.

Bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditorganisaties van derde landen, <http://www.cspe-hreb.be/ysite/pdf/advies-hreb-van-4-maart-2010.pdf>

Het ontwerp van besluit heft tevens het bestaand besluit van 3 september 2010 op en dit op datum van inwerkingtreding van het nieuw besluit.

10. Volledigheidshalve stipt de Hoge Raad aan dat de regelgeving in verband met de afzonderlijke registratie van auditors/auditorganisaties van derde landen en het toepasselijk stelsel van (publiek) toezicht, kwaliteitscontrole, onderzoeken en sancties, niet mag verward worden met de voorschriften in verband met de samenwerking met bevoegde autoriteiten van derde landen, zoals deze voortvloeien uit artikel 47 van de “auditrichtlijn”.

De specifieke samenwerking met derde landen met het oog op de uitwisseling van werkdocumenten die in het bezit zijn van bedrijfsrevisoren, komt aan bod in artikel 51 van de wet van 7 december 2016 en wordt gepreciseerd in het koninklijk besluit van 3 december 2017 betreffende de nationale samenwerking tussen het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, de Hoge Raad voor de economische beroepen en de minister bevoegd voor Economie, alsook betreffende de internationale samenwerking met derde landen (*Belgisch Staatsblad*, 15 december 2017, 2de editie).

In toepassing hiervan heeft het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren overigens op 20 april 2021 een samenwerkingsakkoord met de Amerikaanse *Public Company Accounting Oversight Board* (PCAOB) afgesloten, waardoor het College in staat is om, “*samen met de PCAOB, gezamenlijke inspecties in België uit te voeren bij bedrijfsrevisorenkantoren die optreden als commissaris van Belgische ondernemingen die genoteerd zijn op gereguleerde markten in de VS (NYSE, NASDAQ, OTC, ...). Omgekeerd kan het College zich ook door de PCAOB laten bijstaan in het onderzoek naar de kwaliteit van de auditdiensten geleverd door auditors uit de VS voor Belgische ondernemingen wiens auditwerkzaamheden onder toezicht staan van zowel het College als de PCAOB, bijvoorbeeld in het kader van consolidatiewerkzaamheden van internationale groepen*”.⁵

Evenmin mag de regeling in verband met de afzonderlijke registratie van auditors/auditorganisaties van derde landen **verward worden met de voorschriften uit artikel 44 van de “auditrichtlijn” in verband met de toelating van een auditor van een derde land als “volwaardige” wettelijke auditor in een Europese lidstaat.** In tegenstelling tot deze laatste categorie, moeten auditors/auditorganisaties van derde landen “als zodanig” in het register vermeld worden, en dus niet als “wettelijke auditor/auditkantoor” (*cf.* respectievelijk artikel 16, lid 2, en artikel 17, lid 2, van de “auditrichtlijn”).

11. Het belang van dit ontwerp van besluit mag volgens de Hoge Raad overigens niet worden onderschat. Het ontwerp van besluit omvat immers niet enkel de voorwaarden waaraan

⁵ Uit: Persbericht van het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren van 20 april 2021, <https://www.fsma.be/nl/news/het-college-van-toezicht-op-de-bedrijfsrevisoren-ondertekent-een-samenwerkingsakkoord-met-de>

auditors/auditorganisaties van derde landen moeten voldoen met het oog op de afzonderlijke registratie in het openbaar register, de inhoud van het aanvraagdossier, de wijze waarop en de termijn waarbinnen de aanvraag wordt behandeld,..., maar ook de manier waarop de Belgische wettelijke voorschriften inzake (publiek) toezicht, kwaliteitscontrole, onderzoeken en sancties (al dan niet) van toepassing zullen zijn op de geregistreerde auditors/auditorganisaties van derde landen.

Voorlopig is het aantal afzonderlijk geregistreerde auditors/auditorganisaties van derde landen op het openbaar register weliswaar nog vrij beperkt. Na consultatie van het openbaar register van de bedrijfsrevisoren, onder "*Auditorganisaties derde land – volledige lijst*"⁶, stelt de Hoge Raad vast dat het momenteel gaat om een 7-tal afzonderlijke registraties van auditors/auditorganisaties; deze zijn afkomstig uit Israël (2 registraties), de Verenigde Staten (3 registraties) en Zuid-Afrika (2 registraties).

Maar verwacht kan worden dat het aantal (afzonderlijke) registraties door auditors/auditorganisaties van derde landen zal toenemen. Sinds de zogenaamde "Brexit" op 31 januari 2020, dient het Verenigd Koninkrijk voortaan als een "derde land" in de zin van artikel 3, 30° van de wet van 7 december 2016 te worden beschouwd, en niet langer als een lidstaat van de Europese Unie of van een andere Staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte. Vermoedelijk zullen dan ook een aantal nieuwe registraties door auditors/auditorganisaties vanuit het Verenigd Koninkrijk aangevraagd worden.

⁶ Zie: <https://www.ibr-ire.be/nl/auditor-detail/auditor-results?type=t-55&> (Openbaar register, "Auditorganisaties derde land", geconsulteerd op 10 december 2021).

C. Eénsluidend advies van de Hoge Raad

C.1. Algemeen

12. De Hoge Raad is verheugd over het initiatief van de federale Minister, bevoegd voor Economie, om een besluit uit te werken, toepasselijk op de auditors/auditorganisaties van derde landen, in uitvoering van de wet van 7 december 2016.

Het bestaand koninklijk besluit van 3 september 2010 was aan herziening toe, niet alleen omdat dit was genomen in uitvoering van de wet van 22 juli 1953 (inmiddels opgeheven en vervangen door de wet van 7 december 2016), maar vooral omdat het besluit van 2010 nog uitgaat van het vroeger systeem van publiek toezicht in België, waarin de procureur-generaal de eindverantwoordelijkheid droeg voor het publiek toezicht op (de toelating en inschrijving op) het openbaar register.

Daarnaast zijn in het kader van de Europese audithervorming in 2014 de Europese voorschriften van de zogenaamde “auditrichtlijn” op het vlak van de registerinschrijving van en het toezicht op auditors/auditorganisaties van derde landen, met name de artikelen 45 en 46, verder verfijnd.

Een actualisering van de bestaande Belgische reglementaire voorschriften was dus noodzakelijk.

13. De Hoge Raad stelt met tevredenheid vast dat in het voor advies voorgelegd ontwerp gekozen is voor een duidelijkere structuur van de voorschriften, toepasselijk op auditors/auditorganisaties van derde landen, althans in vergelijking met het bestaand koninklijk besluit van 3 september 2010.

Zo bijvoorbeeld wordt zowel bij de gewone als bij de vereenvoudigde registratie, een onderscheid gemaakt tussen de regels die toepasselijk zijn op de auditors van derde landen (natuurlijke personen), enerzijds, en deze die toepasselijk zijn op de auditorganisaties van derde landen (entiteiten met om het even welke rechtsvorm, andere dan een natuurlijke persoon), anderzijds.

Verder geeft het ontwerp van besluit weer onder welke voorwaarden - ingeval van een gewone registratie - de geregistreerde auditors/auditorganisaties van derde landen eventueel kunnen vrijgesteld worden van het in België toepasselijk systeem van kwaliteitscontrole. Desgevallend komt daarbij een beoordeling van de gelijkwaardigheid van het systeem van kwaliteitscontrole van het derde land aan te pas (artikelen 16 tot 19 van het ontwerp).

Een aparte titel wordt gewijd aan de mogelijkheid van een vereenvoudigde registratie van auditors/auditorganisaties van derde landen. Onder bepaalde voorwaarden én mits wederkerigheid kunnen auditors/auditorganisaties van derde landen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van het systeem van (publiek) toezicht, kwaliteitscontrole, onderzoeken en

sancties zoals toepasselijk in België (artikelen 20 tot 33 van het ontwerp). Het ontwerp bepaalt dat het aan het College is om hieromtrent samenwerkingsovereenkomsten met de bevoegde autoriteiten van de betrokken derde landen te sluiten en dat deze samenwerkingsovereenkomsten door het College aan de Europese Commissie worden medegedeeld en tevens op de website van het College worden bekendgemaakt. Hierdoor moet de nodige transparantie gewaarborgd kunnen worden.

14. Niettegenstaande deze gestructureerde aanpak in het ontwerp, is er toch nog enige ruimte om de structuur van de tekst verder te optimaliseren, teneinde de praktische werkbaarheid van de regeling te bevorderen.

De Hoge Raad sluit zich op dit punt aan bij de opmerking die het College in zijn reactie van 19 november 2021 heeft geformuleerd, en meer in het bijzonder wat de door het College voorgestelde herformulering van de artikelen 4/1, 10/1, 29/1 en 33/1 van het ontwerp betreft (zie in bijlage aan onderhavig advies).

15. De Hoge Raad veroorlooft zich om de aandacht van de Minister te vestigen op het feit dat het aanvraagdossier met het oog op een registratie als auditor/auditorganisatie van een derde land, ook een aantal persoonsgegevens omvat, zoals (onder meer) het identiteitsbewijs van de auditor van een derde land, het resultaat van de laatste kwaliteitscontrole,... (cf. artikel 6, § 1, artikel 12, § 1, artikel 26, § 1 en artikel 30, § 1 van het ontwerp van besluit).

Telkens wordt gepreciseerd dat deze informatie en documenten gedurende vijf jaar na de weigering om een registratie toe te kennen of na de schrapping van de registratie bewaard worden.

Het is de Hoge Raad niet bekend of in dit verband het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit is ingewonnen.

Gezien de specifieke bevoegdheid en deskundigheid van de Gegevensbeschermingsautoriteit op het vlak van elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, gaat de Hoge Raad ervan uit dat de Minister de nodige initiatieven heeft genomen ten aanzien van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

16. In het kader van onderhavig verzoek om advies, mag ook de zogenaamde evenredigheidsbeoordeling niet uit het oog verloren worden.

Voorafgaand aan de invoering van nieuwe of de wijziging van bestaande bepalingen tot reglementering van een beroep, dient immers voortaan een evenredigheidsbeoordeling te worden uitgevoerd om na te gaan of de bepalingen geschikt zijn om de verwezenlijking van de nagestreefde doelstelling te waarborgen en niet verder gaan dan wat nodig is om die doelstelling

te verwezenlijken. Deze vereiste vloeit voort uit de wet van 27 oktober 2020 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering (*Belgisch Staatsblad*, 13 november 2020).⁷

De Hoge Raad stipt aan dat in artikel 4, derde lid, van voornoemde wet bepaald wordt dat “wanneer specifieke vereisten betreffende de reglementering van een bepaald beroep zijn vastgelegd in een afzonderlijke handeling van de Unie die de lidstaten geen keuze laat ten aanzien van de precieze wijze waarop deze vereisten moeten worden omgezet, [...] de overeenkomstige bepalingen van deze wet niet van toepassing [zijn]”.

Aangezien de reglementering in verband met de afzonderlijke registratie van auditors/auditorganisaties van derde landen grotendeels voortvloeit uit Europese regelgeving (met name de Europese “auditrichtlijn” 2006/43/EG), kan ervan uitgegaan worden dat er zich geen evenredigheidsbeoordeling opdringt.

C.2. Specifieke aandachtspunten

17. Naast voormelde algemene bemerkingen omtrent het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit, wenst de Hoge Raad hierna ook nog een aantal specifieke elementen onder de aandacht van de Minister te brengen.

C.2.1. Toepassing van de voorschriften inzake publiek toezicht, kwaliteitscontrole, toezicht, onderzoeken en sancties

18. Volgens de “auditrichtlijn” onderwerpen de lidstaten de in het register ingeschreven auditors/auditorganisaties van derde landen aan hun stelsels van publiek toezicht, hun kwaliteitsborgingsstelsels en hun onderzoeks- en sanctieregelingen (artikel 45, lid 3, van de “auditrichtlijn”).

Dit principe is aldus omgezet in artikel 16 van het ontwerp van besluit, dat uitdrukkelijk bepaalt dat *de bepalingen van de wet [van 7 december 2016] met betrekking tot het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole, het toezicht en de onderzoeken en sancties van toepassing zijn op auditors en*

⁷ Zie in dit verband eveneens: het koninklijk besluit van 9 mei 2021 tot vaststelling van het unieke federale portaal bedoeld in artikel 9 van de wet van 27 oktober 2020 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering, de informatie vermeld op dat portaal en de modaliteiten van het gebruik ervan, *Belgisch Staatsblad*, 20 mei 2021.

Zie ook het unieke federale portaal dat wordt gehost op de website www.business.belgium.be, meer bepaald onder het luik “beroepskwalificaties”:

https://business.belgium.be/nl/uw_bedrijf_beheren/qualifications_professionnelles/folder_2

auditororganisaties van derde landen die, overeenkomstig artikel 10, § 3, van de wet, in het openbaar register zijn geregistreerd.

Hoewel er kan van uitgegaan worden dat hieruit voortvloeit dat het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren en de Sanctiecommissie van de FSMA bevoegd zijn ten aanzien van de auditors/auditororganisaties van derde landen, is het volgens de Hoge Raad niet overbodig om dit in “Titel 1. Algemene bepalingen” van het ontwerp van besluit ook uitdrukkelijk te bepalen.

Volgens het College zou dergelijke aanvulling zelfs noodzakelijk zijn; de loutere verwijzing in artikel 16 van het ontwerp naar bepaalde onderdelen van de wet van 7 december 2016 zou niet volstaan voor de bevoegdheidstoewijzing van het College en de Sanctiecommissie en de toepasselijkheid van het sanctieapparaat.

C.2.2. Registratievoorwaarden voor een auditororganisatie van een derde land

19. In artikel 10, § 1, van het voor advies voorgelegd ontwerp worden de voorwaarden opgesomd waaraan een auditororganisatie van een derde land moet voldoen om in het openbaar register afzonderlijk te kunnen worden geregistreerd. Deze voorwaarden vloeien rechtstreeks voort uit artikel 45, 5de lid van de zogenaamde “auditrichtlijn”.

De Hoge Raad stelt evenwel vast dat in de lijst van de voorwaarden, opgenomen in artikel 10, § 1, van het ontwerp, de voorwaarde uit artikel 45, 5de lid, c) van de “auditrichtlijn” ontbreekt, namelijk dat “de auditor van een derde land die namens de auditororganisatie van een derde land de controle uitvoert, voldoet aan eisen die gelijkwaardig zijn” aan de eisen inzake betrouwbaarheid, opleiding, stage en bekwaamheidsexamen, onafhankelijkheid en objectiviteit,...

Het ontwerp van besluit dient op dit punt dan ook te worden vervolledigd.

20. Volgens het ontwerp van besluit geldt de vereiste op het vlak van de betrouwbaarheid, bedoeld in artikel 5, § 1, 2°, van de wet, enkel voor de meerderheid van de leden van het leidinggevende of bestuursorgaan van de auditororganisatie van een derde land (zie artikel 10, § 1, 1°, a) van het ontwerp van besluit).

In het ontwerp van besluit is hiermee gekozen voor een expliciete omzetting van de “auditrichtlijn”, meer in het bijzonder van het artikel 45, lid 5, b).

Samen met het College, vraagt de Hoge Raad zich echter af om welke reden wordt toegelaten dat een minderheid van de leden van het bestuurs- of leidinggevend orgaan niet betrouwbaar zou zijn, terwijl toch een strengere regeling geldt voor bedrijfsrevisoren.

Voor een bedrijfsrevisorenkantoor is het inderdaad zo dat, wanneer één van de leden van het wettelijk bestuursorgaan of van de werkelijke leiding niet (meer) zou voldoen aan de betrouwbaarheidsvereiste, de hoedanigheid als bedrijfsrevisor wordt ingetrokken (artikel 6, § 1, 4° *juncto* artikel 9, § 1, 3° van de wet van 7 december 2016).

Met andere woorden, in het geval van bedrijfsrevisorenkantoren geldt de betrouwbaarheidsvereiste voor alle leden van het leidinggevende of bestuursorgaan (in plaats van enkel voor de meerderheid van de leden). Deze vereiste gaat weliswaar verder dan hetgeen de “auditrichtlijn” vooropstelt maar is recent in de wet van 7 december 2016 ingevoegd, met name door de wet van 20 juli 2020 houdende diverse bepalingen tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (*Belgisch Staatsblad*, 5 augustus 2020), dit naar aanleiding van de omzetting in Belgisch recht van de vijfde Europese “Anti-witwasrichtlijn”.⁸

C.2.3. Actualisering van de gegevens vermeld in het openbaar register

21. Voor de Hoge Raad is het van belang dat de gegevens, opgenomen in het openbaar register, steeds volledig en actueel zijn.

Het bestaand koninklijk besluit van 3 september 2010 schrijft in dit verband voor dat een auditor/auditorganisatie van een derde land een wijziging in de gegevens of bescheiden die werden overgelegd, *onverwijld moet melden* (artikel 4, § 3, van het koninklijk besluit van 3 september 2010).

In het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit wordt het Instituut de verplichting opgelegd jaarlijks de auditor/auditorganisatie van een derde land te verzoeken om te “bevestigen” / “na te gaan” of hun gegevens opgenomen in het openbaar register, volledig en actueel zijn, of indien nodig, te wijzigen of aan te vullen (artikel 9, § 1, en artikel 15, eerste lid, van het ontwerp).

Een min of meer soortgelijke verplichting wordt opgenomen voor de auditor/auditorganisatie van een derde land die het voorwerp heeft uitgemaakt van een vereenvoudigde registratieaanvraag (artikel 29, eerste lid, en artikel 33, § 1, van het ontwerp).

De Hoge Raad is, net als het College, van oordeel dat de auditors/auditorganisaties uit eigen beweging a) jaarlijks zouden moeten bevestigen dat de op hen betrekking hebbende gegevens in het openbaar register volledig en actueel zijn, en b) zo spoedig mogelijk het Instituut op de hoogte moeten brengen van elke wijziging aan hun gegevens. Zoals dit ook geldt voor de

⁸ Europese richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU, *Pb. L* 19 juni 2018, afl. 156, 43.

bedrijfsrevisoren⁹, zouden de auditors/auditorganisaties van derde landen verantwoordelijk moeten zijn voor de juistheid en het actueel karakter van de medegedeelde gegevens.

Bijgevolg dient de formulering van deze artikelen in het ontwerp te worden bijgestuurd. Er moet voor de auditors én voor de auditorganisaties in een eenvormige en coherente regeling worden voorzien qua volledigheid en actueel karakter van de gegevens (respectievelijk in de artikelen 9, § 1 en 29, eerste lid en in de artikelen 15, eerste lid en 33, § 1, van het ontwerp).

22. Bij deze herformulering kan van de gelegenheid gebruik gemaakt worden om de tekst in de twee talen beter op mekaar af te stemmen. Bijvoorbeeld in de Nederlandstalige versie van de artikelen 15, eerste lid, en 29, eerste lid, van het ontwerp is eerder de term “*bevestigen*” op zijn plaats (in het Frans “*confirmer*”), dan “*na te gaan*”.

Ook moet worden bekeken of in artikel 9, § 1, van het ontwerp de specifieke opsomming van de gegevens die jaarlijks moeten bevestigd worden nog wel nodig is; die opsomming wordt niet weergegeven in de artikelen 15, eerste lid, 29, eerste lid en 33, § 1, van het ontwerp van besluit. Meer nog, de gegevens die worden opgesomd in artikel 9, § 1, 1° en 2° van het ontwerp van besluit (en die actueel en volledig moeten zijn) stemmen niet volledig overeen met de gegevens die moeten opgenomen worden in het openbaar register, overeenkomstig artikel 15 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 (inzake het openbaar register).

C.2.4. “Schrapping” van een auditor/auditorganisatie van een derde land

23. In het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit wordt bepaald dat het Instituut de registratie van een auditor/auditorganisatie van een derde land in het openbaar register “**kan schrappen**” indien niet langer aan de registratievoorwaarden is voldaan (zie de artikelen 4, § 2, eerste lid, en 10, § 2, eerste lid, van het ontwerp).

Daarnaast bepaalt het ontwerp dat de registratie eveneens “**wordt geschrapt**” indien de auditor/auditorganisatie van een derde land niet langer een in België genoteerde buitenlandse vennootschap (zoals bedoeld in artikel 10, § 3, van de wet) controleert (zie de artikelen 9, § 2 en 15, tweede lid, van het ontwerp, alsook – ingeval van vereenvoudigde registratie – de artikelen 29, tweede lid, en 33, tweede lid van het ontwerp).

De Hoge Raad vindt de Nederlandstalige term “**schrappen**” van de registratie minder gepast wegens de mogelijke connotatie met een tuchtsanctie; hij verkiest dan ook in het Nederlands de

⁹ Zie in dit verband het artikel 10, § 1, tweede lid, van de wet van 7 december 2016 en het artikel 17, § 3, van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren.

formulering “*intrekken*” van de registratie (in het Frans: “*retirer la qualité*”), dit naar analogie met de terminologie gehanteerd in artikel 9, §§ 1 en 3, van de wet van 7 december 2016.

24. Verder sluit de Hoge Raad zich aan bij de opmerking van het College dat, wanneer niet meer voldaan is aan de voorwaarde inzake de betrouwbaarheid, bedoeld in artikel 5, § 1, 2° van de wet, het Instituut niet zozeer de registratie in het openbaar register “kan” schrappen, doch “moet” schrappen. Zoals gepreciseerd door het College, zou het Instituut in dit verband inderdaad niet over een beoordelingsmarge mogen beschikken.

Tevens is het aangewezen, zoals gesuggereerd door het College, om aan de voorgestelde regeling van “schrapping” / “intrekking” ingeval niet langer aan de registratievoorwaarden is voldaan, de mogelijkheid toe te voegen voor het College om het Instituut te verzoeken om bijkomende informatie of specifieke stappen te laten ondernemen.

Tenslotte vindt de Hoge Raad het aangeraden om in de voorgestelde regeling van “schrapping” ingeval niet langer een in België genoteerde buitenlandse vennootschap wordt gecontroleerd, nog toe te voegen dat het Instituut het College hiervan op de hoogte stelt. Dergelijke kennisgeving door het Instituut aan het College gebeurt reeds ingeval het Instituut beslist een auditor/auditorganisatie te “schrappen” wegens het niet langer voldoen aan de registratievoorwaarden en komt een efficiënte informatiedoorstroming alleen maar ten goede.

25. Wat betreft het voorstel van het College om hieraan ook nog toe te voegen dat, ingeval het instituut een beslissing neemt tot “schrapping” / “intrekking”, en er geen verzet volgt vanwege het College, dergelijke beslissing geacht wordt te zijn genomen door het College, merkt de Hoge Raad op dat dit principe weliswaar reeds opgenomen is in artikel 3, § 4, van het ontwerp onder “Titel 1. Algemene bepalingen”. De Hoge Raad laat het dan ook aan het oordeel van de Minister over om dit principe al dan niet nog eens te herhalen in artikel 4, § 2, en artikel 10, § 2, van het ontwerp.

C.2.5. Beslissing inzake de gelijkwaardigheid van het normatief kader

26. Eén van de voorwaarden voor een auditor/auditorganisatie van een derde land die zich in België wenst te laten registreren, is dat moet nagegaan worden of de auditor/auditorganisatie de wettelijke controle van de buitenlandse vennootschap (genoteerd in België) wel degelijk uitvoert “*overeenkomstig de normen en aanbevelingen als bedoeld in artikel 31 van de wet of gelijkwaardige normen en vereisten*” (artikel 4, § 1, 2°, en artikel 10, § 1, 2°, van het ontwerp).

Deze voorwaarde vloeit voort uit de vereiste opgelegd via artikel 45, lid 5, d) en lid 5bis van de “auditrichtlijn”.

Het ontwerp preciseert op welke manier die “gelijkwaardigheid” kan worden beoordeeld. Meer bepaald is er in het ontwerp voor gekozen om de beoordeling van de gelijkwaardigheid van het normatief kader toe te vertrouwen aan het Instituut, en dit zo lang de Europese Commissie – overeenkomstig artikel 45, lid 6 van de auditrichtlijn – dergelijk gelijkwaardigheidsbesluit niet heeft genomen (artikel 5, §§ 1 tot 4 en artikel 11, §§ 1 tot 4 van het ontwerp).

Hieraan wordt toegevoegd dat het Instituut zijn beslissing omtrent de gelijkwaardigheid vervolgens meedeelt aan het College. In voorkomend geval kan het College de Hoge Raad raadplegen over de door het Instituut verrichte beoordeling van de gelijkwaardigheid; indien deze raadpleging plaatsvindt, stelt het College het Instituut hiervan op de hoogte. De Hoge Raad beschikt op zijn beurt over een termijn van zes weken om zijn opmerkingen aan het College over te maken, aldus het ontwerp.

Enkel in het geval van de registratieaanvraag van een auditor van een derde land, wordt hierbij nog verwezen naar een verzetsmogelijkheid voor het College en een publicatieverplichting: bij gebrek aan verzet vanwege het College tegen de door het Instituut verrichte beoordeling van de gelijkwaardigheid, wordt deze beslissing op de website van het Instituut gepubliceerd. Deze beoordeling is geldig voor een periode van drie jaar, tenzij de Europese Commissie tijdens die periode anders besluit (artikel 5, § 3, derde lid van het ontwerp). Dergelijke regeling ontbreekt evenwel in het geval van een registratieaanvraag van een auditororganisatie van een derde land.

27. De Hoge Raad vestigt de aandacht van de Minister op het standpunt van het College in verband met de gelijkwaardigheidsbeslissingen inzake het door de auditor/auditororganisatie van een derde land toegepast normatief kader.

Het College vraagt zich af of de bevoegdheid om “verordenende” beslissingen te nemen over de gelijkwaardigheid van de normen, niet eerder moet toekomen aan het College, in plaats van aan het Instituut. Volgens het College zijn dergelijke beslissingen “verordenend” van aard en gaat het niet om louter “individuele” beslissingen. Dit heeft voor gevolg, aldus het College, dat geen gebruik kan gemaakt worden van een systeem van “verzet”. Dergelijke beslissing van het Instituut zou enkel maar uitwerking kunnen krijgen voor zover het College zijn “goedkeuring” hecht aan dergelijke beslissing; zo niet, wordt de beslissing geacht nooit te hebben bestaan. Aangezien het College de gelijkwaardigheidsbeslissing van het Instituut moet “goedkeuren”, is de eventuele verzetsmogelijkheid vanwege het College (in artikel 5, § 3, van het ontwerp) dan ook niet relevant, aldus het College.

Daarnaast stelt de Hoge Raad zich de vraag, zoals trouwens ook door het College opgemerkt, waarom de procedure inzake de beoordeling van de gelijkwaardigheid van het normatief kader, verschilt naargelang het gaat om de registratie van een auditor (natuurlijk persoon) of een auditororganisatie (entiteit), meer in het bijzonder wat betreft de bekendmaking van de beoordeling van de gelijkwaardigheid op de website van het instituut (zie de artikelen 5, § 3 en 11, § 3). Dergelijke bekendmaking is in het ontwerp enkel voorgeschreven in het geval van de

registratieaanvraag van een auditor (natuurlijk persoon). Het komt de Hoge Raad voor dat eenzelfde regeling kan gelden.

Op basis van hetgeen voorafgaat, dient het ontwerp op deze punten dan ook te worden herbekeken.

C.2.6. Diverse termijnen en eventuele opschorting

28. In het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit worden diverse termijnen, die desgevallend kunnen worden opgeschort, vooropgesteld.

Zo bepaalt artikel 3, § 2, eerste lid, van het ontwerp, de termijn waarbinnen het Instituut het College in kennis stelt van de beslissing tot registratie; dit is **zes weken**. De verzetstermijn van het College tegen dergelijke beslissing bedraagt **één maand** (artikel 3, § 2, tweede lid). Indien het College aan het Instituut bijkomende info opvraagt of specifieke acties vraagt, wordt deze termijn van **één maand geschorst** (artikel 3, § 3 van het ontwerp).

Voor de gewone registratieaanvraag van een auditor van een derde land, geldt dat het Instituut de aanvrager (auditor/auditorganisatie van een derde land) **binnen een termijn van vier maanden** na ontvangst van het volledige aanvraagdossier in kennis stelt van de beslissing (respectievelijk artikel 8, eerste lid, en artikel 14, eerste lid, van het ontwerp).

Verder regelen de artikelen 28 en 32 van het ontwerp de termijn voor de kennisgeving van het Instituut voor de vereenvoudigde registratieaanvragen van auditors/auditorganisaties van een derde land, namelijk **één maand**.

Bij de gelijkwaardigheidsbeoordeling op Belgisch niveau inzake het normatief kader, kan de Hoge Raad, in voorkomend geval, door het College worden geraadpleegd; in dit geval deelt de Hoge Raad zijn opmerkingen mee binnen de **zes weken** (artikel 5, § 4, en artikel 11, § 4, van het ontwerp). Ingeval de Hoge Raad wordt geraadpleegd, wordt de beslissing van het Instituut **binnen zes maanden** na ontvangst van het aanvraagdossier aan het College medegedeeld (artikelen 8, tweede lid en 14, tweede lid van het ontwerp).

29. Voor de Hoge Raad is de keuze voor de termijnen, nu eens gelijklopend, dan weer verschillend, niet altijd even duidelijk. Alleszins wordt het een complex geheel van allerhande termijnen, waardoor de toegankelijkheid en toepasbaarheid er niet eenvoudiger op worden.

Het College stelt zich overigens vragen om welke reden het Instituut de registratiebeslissing binnen een bepaalde termijn moet ter kennis brengen van de aanvrager, hetzij binnen vier maanden voor de gewone registratie, hetzij binnen één maand voor de vereenvoudigde registratie (respectievelijk artikelen 8, eerste lid, en 14, eerste lid en de artikelen 28 en 32 van het ontwerp). Ook wat de eventuele opschorting van bepaalde termijnen betreft, heeft het

College een aantal fundamentele bedenkingen (zie de specifieke bemerkingen van het College in verband met de artikelen 3 en 5 van het ontwerp).

Het is nuttig om de ontwerptekst in het licht van de voorgaande bekommernissen te herbekijken.

Bijlage:

Schrijven vanwege het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren aan de Hoge Raad dd. 19 november 2021

COLLEGE VAN TOEZICHT
OP DE BEDRIJFSREVISOREN

COLLÈGE DE SUPERVISION
DES RÉVISEURS D'ENTREPRISES

De heer Jean-Marc Delporte
Voorzitter
Hoge Raad voor de Economische Beroepen
City atrium C – 8ste verdieping
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel

datum 19 november 2021
ons kenmerk CO-21885
dossier referentie
uw kenmerk
contactpersoon Kurt Stas
T +32 2 220 52 66
info@ctr-csr.be

Advies – Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de registratie als auditors of auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen

Geachte Voorzitter,

Hierbij verwijs ik naar uw e-mail van 7 oktober 2021 over het in rubriek vermelde koninklijk besluit. Ik dank u om het College te raadplegen over dit ontwerp.

Het College voert in dit kader een marginale toetsing uit teneinde na te gaan of op het eerste gezicht de inhoud van de regelgeving voorzienbaar en toegankelijk is, zodat iedereen, en in het bijzonder de auditor of auditororganisatie van een derde land, de regeling correct kan toepassen en begrijpen en het College in voorkomend geval handhavend kan optreden.

Het College wenst vooreerst zijn bezorgdheid te uiten over de volgende drie fundamentele elementen, die nader worden uitgewerkt bij de bespreking van de bemerkingen.

1.

Het College stelt vast dat de tekst niet altijd een afdoende onderscheid maakt tussen individuele beslissingen en beslissingen die verordenend van aard zijn.

In de regeling voor de registratie van auditors en auditororganisaties van derde landen wordt een onderdeel opgenomen over de gelijkwaardigheidsbeslissingen van het Instituut (artikel 5 en 11). Deze beslissingen zijn verordenend van aard waardoor uit de tekst duidelijk moet blijken dat deze beslissingen onderworpen zijn aan een andere beslissingsprocedure met andere betrokken partijen en ook andere gevolgen hebben. De interactie tussen deze verschillende beslissingen vereist ook bijkomende aandacht in de structuur van het ontwerp.

2.

Het vorige punt brengt het College tot een volgend belangrijk punt, namelijk de bevoegdheden waarover onder meer het College beschikt op basis van het ontwerp.

Algemeen stelt het College zich de vraag of de verordenende beslissingen over gelijkwaardigheid niet eerder moeten toekomen aan het College, in combinatie met een adviesprocedure waarbij het Instituut van de Bedrijfsrevisoren wordt betrokken.

Vertrekkend van de voorliggende ontwerp tekst wenst het College volgende opmerkingen te formuleren. Zoals reeds vermeld, zijn de gelijkwaardigheidsbeslissingen van het Instituut verordenend van aard zodat er geen gebruik kan worden gemaakt van het verzetsysteem dat van toepassing is op de individuele en persoonsgebonden beslissingen die het Instituut neemt. Uit de organieke wet van het College volgt dat het verzetsysteem enkel van toepassing kan zijn op de individuele beslissingen. Voor de beslissingen die verordenend van aard zijn, meent het College dat een ander systeem uit het bestuurlijk toezicht moet worden toegepast. Dit verschil in bevoegdheid vereist de nodige aandacht in het ontwerp.

Verder bepaalt artikel 16 van het ontwerp dat bepaalde onderdelen van de organieke wet van het College (zoals “het toezicht” en “de sancties”) van toepassing zijn op de auditors en auditororganisaties van derde landen. Het College meent evenwel dat het noodzakelijk is dat het koninklijk besluit uitdrukkelijk bepaalt dat zowel het College (het Comité en de secretaris-generaal) als de sanctiecommissie van de FSMA kunnen optreden ten aanzien van de auditor of auditororganisatie van een derde land en zij daarvoor gebruik kunnen maken van hun bevoegdheden. De bepalingen van de organieke wet van het College bevatten in de meeste gevallen immers geen verwijzing naar de auditor of auditororganisatie van een derde land. Op grond hiervan is het College van oordeel dat de bevoegdheidstoewijzing en het sanctieapparaat niet zonder meer kunnen gelden door een loutere verwijzing naar bepaalde artikelen van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna “wet van 7 december 2016”).

3.

Het College merkt tot slot op dat de (structuur van) de tekst op sommige punten niet afdoende bevattelijk is voor degenen die bij de toepassing ervan betrokken zijn.

Zo bevat artikel 3 van titel 1 (Algemene bepalingen) de algemene regeling waarbij het Instituut registratiebeslissingen neemt en de mogelijkheid tot verzet door het College. De beslissingen van het Instituut tot schrapping komen niet ter sprake in dit onderdeel, terwijl, zoals later in dit advies aan bod komt, het College meent dat ook voor schrappingsbeslissingen een algemeen geldende regeling moet worden uitgewerkt. Indien de huidige structuur blijft aangehouden, betekent dit dat de schrappingsregeling op vier plaatsen in het besluit wordt herhaald.

De procedure voor de (vereenvoudigde) registratie van auditors en auditororganisaties van derde landen kan eveneens worden geoptimaliseerd om zo zeer complexe regelingen en herhalingen te vermijden.

* * *

Het College wenst verder de volgende bemerkingen te formuleren op het ontwerp KB. Het College is daarbij bijzonder bekommerd over de praktische werkbaarheid van de regeling: een aantal opmerkingen hebben tot doel om deze te helpen bevorderen.

1.

Artikel 4, § 2 en artikel 9, § 2 van het ontwerp KB bepalen de regels voor de schrapping van een auditor van een derde land.

Artikel 4, § 2 van het ontwerp KB luidt als volgt:

“Het Instituut kan de registratie van een auditor van een derde land in het openbaar register schrappen indien niet langer aan de in paragraaf 1 genoemde voorwaarden wordt voldaan. Het Instituut stelt het College hiervan op de hoogte.

Het College kan binnen een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing tot schrapping van de registratie in het openbaar register er zich tegen verzetten. In geval van verzet, treedt de beslissing van het College in de plaats van de beslissing van het Instituut.”

Artikel 9, § 2 van het ontwerp KB luidt als volgt:

“De registratie wordt geschrapt indien de auditor van een derde land niet langer een in artikel 10, § 3 van de wet bedoelde vennootschap controleert.”

Artikel 10, § 2 en artikel 15, tweede lid van het ontwerp KB bevatten gelijkkluidende regels voor de schrapping van een auditororganisatie van een derde land.

Artikel 29, tweede lid en artikel 33, tweede lid van het ontwerp KB bevatten de bewoordingen van artikel 9, § 2 voor respectievelijk auditors en auditororganisaties van een derde land die gebruik kunnen maken van een vereenvoudigde registratie.

– Het College meent vooreerst dat het aangewezen is om een gebonden bevoegdheid te voorzien wanneer niet meer voldaan is aan de voorwaarde inzake de betrouwbaarheid bedoeld in artikel 5, § 1, 2° van de wet van 7 december 2016. Dit houdt in dat het Instituut niet over een beoordelingsmarge beschikt.

Artikel 9, § 1, 3° van de wet van 7 december 2016 verplicht het Instituut immers om de hoedanigheid in te trekken, zonder dat het daarbij over enige discretionaire bevoegdheid beschikt, wanneer de bedrijfsrevisor, of in het kader van een rechtspersoon, één van haar vennoten, één van de leden van het wettelijk bestuursorgaan, één van de leden van de werkelijke leiding, één van de vaste vertegenwoordigers van een rechtspersoon of één van de uiteindelijke begunstigen, bedoeld in artikel 4, 27°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten zich bevindt in één van in artikel 5, § 1, 2°, a) tot en met f), bedoelde situaties.

– Het College stelt verder vast dat in artikel 4, § 2 en artikel 10, § 2 van het ontwerp KB de regeling ontbreekt dat wanneer het Instituut een beslissing neemt tot schrapping en er geen verzet volgt vanwege het College, dergelijke beslissing moet worden geacht te zijn genomen door het College.

– Het College stelt tot slot vast dat in artikel 4, § 2 en artikel 10, § 2 van het ontwerp KB de mogelijkheid ontbreekt voor het College om het Instituut om bijkomende informatie te verzoeken of specifieke stappen te laten ondernemen.

Om deze redenen stelt het College voor om artikel 4, § 2, artikel 9, § 2, artikel 10, § 2, artikel 15, tweede lid, artikel 29, tweede lid en artikel 33, tweede lid van het ontwerp KB te schrappen, en respectievelijk te integreren in een nieuw artikel.

Een nieuw artikel 4/1 het ontwerp KB luidt daarbij als volgt:

“§ 1. Het Instituut kan de registratie van een auditor van een derde land in het openbaar register schrappen indien niet langer aan de in paragraaf 1 genoemde voorwaarden wordt voldaan, met uitzondering van de voorwaarde bepaald in artikel 4, § 1, 1°, a).

Het Instituut schrapt de registratie van een auditor van een derde land in het openbaar register wanneer niet meer is voldaan aan de voorwaarde bedoeld artikel 4, § 1, 1°, a).

Het Instituut schrapt de registratie van een auditor van een derde land in het openbaar register wanneer de auditor van een derde land niet langer een in artikel 10, § 3 van de wet bedoelde vennootschap controleert.

§ 2. Het Instituut stelt het College op de hoogte van de in paragraaf 1 bedoelde beslissingen.

Het College kan binnen een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing er zich tegen verzetten. In geval van verzet, treedt de beslissing van het College in de plaats van de beslissing van het Instituut.

§ 3. Het College kan het Instituut vragen bijkomende informatie over te maken of specifieke stappen te ondernemen.

In dat geval wordt de termijn bedoeld in paragraaf 1, geschorst tot de dag waarop het Instituut de aanvullende informatie of het resultaat van de ondernomen specifieke stappen heeft meegedeeld.

§ 4. De beslissingen van het Instituut hebben pas uitwerking na afloop van de in paragrafen 2 en 3 bedoelde termijnen waarbinnen het College zich kan verzetten, en worden, eens die termijnen zijn verstreken zonder verzet door het College, geacht door het College te zijn genomen.”

Een nieuw artikel 10/1 van het ontwerp KB luidt daarbij als volgt:

“§ 1. Het Instituut kan de registratie van een auditorganisatie van een derde land in het openbaar register schrappen indien niet langer aan de in paragraaf 1 genoemde voorwaarden wordt voldaan, met uitzondering van de voorwaarde bepaald in artikel 10, § 1, 1°, a).

Het Instituut schrapt de registratie van een auditorganisatie van een derde land in het openbaar register wanneer de meerderheid¹ van de leden van het leidinggevende of bestuursorgaan aan de voorwaarde bedoeld artikel 4, § 1, 1°, a).

Het Instituut schrapt de registratie van een auditorganisatie van een derde land in het openbaar register wanneer de auditor van een derde land niet langer een in artikel 10, § 3 van de wet bedoelde vennootschap controleert.

§ 2. Het Instituut stelt het College op de hoogte van de in paragraaf 1 bedoelde beslissingen.

¹ Zie ook bemerking 5.

Het College kan binnen een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing er zich tegen verzetten. In geval van verzet, treedt de beslissing van het College in de plaats van de beslissing van het Instituut.

§ 3. Het College kan het Instituut vragen bijkomende informatie over te maken of specifieke stappen te ondernemen.

In dat geval wordt de termijn bedoeld in paragraaf 1, geschorst tot de dag waarop het Instituut de aanvullende informatie of het resultaat van de ondernomen specifieke stappen heeft meegedeeld.

§ 4. De beslissingen van het Instituut hebben pas uitwerking na afloop van de in paragrafen 2 en 3 bedoelde termijnen waarbinnen het College zich kan verzetten, en worden, eens die termijnen zijn verstreken zonder verzet door het College, geacht door het College te zijn genomen.”

Een nieuw artikel 29/1 van het ontwerp KB luidt daarbij als volgt:

“§ 1. Het Instituut schrapt de registratie van een auditor van een derde land in het openbaar register wanneer de auditor van een derde land niet langer een in artikel 10, § 3 van de wet bedoelde vennootschap controleert.

§ 2. Het Instituut stelt het College op de hoogte van de in paragraaf 1 bedoelde beslissingen.

Het College kan binnen een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing er zich tegen verzetten. In geval van verzet, treedt de beslissing van het College in de plaats van de beslissing van het Instituut.

§ 3. Het College kan het Instituut vragen bijkomende informatie over te maken of specifieke stappen te ondernemen.

In dat geval wordt de termijn bedoeld in paragraaf 1, geschorst tot de dag waarop het Instituut de aanvullende informatie of het resultaat van de ondernomen specifieke stappen heeft meegedeeld.

§ 4. De beslissingen van het Instituut hebben pas uitwerking na afloop van de in paragrafen 2 en 3 bedoelde termijnen waarbinnen het College zich kan verzetten, en worden, eens die termijnen zijn verstreken zonder verzet door het College, geacht door het College te zijn genomen.”

Een nieuw artikel 33/1 van het ontwerp KB luidt daarbij als volgt:

“§ 1. Het Instituut schrapt de registratie van een auditorganisatie van een derde land in het openbaar register wanneer de auditorganisatie van een derde land niet langer een in artikel 10, § 3 van de wet bedoelde vennootschap controleert.

§ 2. Het Instituut stelt het College op de hoogte van de in paragraaf 1 bedoelde beslissingen.

Het College kan binnen een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing er zich tegen verzetten. In geval van verzet, treedt de beslissing van het College in de plaats van de beslissing van het Instituut.

§ 3. Het College kan het Instituut vragen bijkomende informatie over te maken of specifieke stappen te ondernemen.

In dat geval wordt de termijn bedoeld in paragraaf 1, geschorst tot de dag waarop het Instituut de aanvullende informatie of het resultaat van de ondernomen specifieke stappen heeft meegedeeld.

§ 4. De beslissingen van het Instituut hebben pas uitwerking na afloop van de in paragrafen 2 en 3 bedoelde termijnen waarbinnen het College zich kan verzetten, en worden, eens die termijnen zijn verstreken zonder verzet door het College, geacht door het College te zijn genomen."

2.

Artikel 5, § 3 van het ontwerp KB bevat de regeling voor het Instituut om een beslissing te nemen over de gelijkwaardigheid van de normen en aanbevelingen als bedoeld in artikel 31 van de wet van 7 december 2016.

Deze bepaling luidt als volgt:

"Bij gebrek aan een besluit van de Europese Commissie inzake gelijkwaardigheid beoordeelt het Instituut zelf de gelijkwaardigheid en deelt vervolgens zijn beoordeling mee aan het College.

Het Instituut deelt deze beoordeling mee aan het College samen met haar beslissing bedoeld in artikel 3, § 2.

Bij gebrek aan een verzet van het College tegen de beslissing bedoeld in artikel 3, § 2, wordt de door het Instituut verrichte beoordeling van de gelijkwaardigheid op de website van het Instituut gepubliceerd. Deze beoordeling van de gelijkwaardigheid is geldig voor een periode van drie jaar, tenzij de Europese Commissie tijdens die periode anders besluit."

De verwijzing naar artikel 3, § 2 van het ontwerp KB betreft de beslissing van het instituut over de registratie van de auditor van een derde land.

Algemeen verwijst het College naar haar vraag in paragraaf 2 (zie het begin van deze brief over de drie fundamentele elementen) wie idealiter bevoegd is voor deze verordende bevoegdheid.

Artikel 3, § 2 van het ontwerp KB luidt als volgt:

"Het Instituut stelt het College binnen een termijn van zes weken na ontvangst van het volledige dossier van aanvraag tot registratie in kennis van de overeenkomstig paragraaf 1 genomen beslissingen.

Het College kan binnen een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing er zich tegen verzetten. In geval van verzet, treedt de beslissing van het College in de plaats van de beslissing van het Instituut."

Het College beschikt, overeenkomstig artikel 5, § 4 van het ontwerp KB, in het kader van de beslissing over de gelijkwaardigheid door het Instituut ook over de mogelijkheid om de HREB te raadplegen.

Deze bepaling luidt als volgt:

“Het College kan, in voorkomend geval, de Hoge Raad over de door het Instituut verrichte beoordeling van de gelijkwaardigheid raadplegen. Het College stelt het Instituut hiervan op de hoogte.

In dit geval deelt de Hoge Raad zijn opmerkingen aan het College mee binnen de zes weken na ontvangst van het verzoek van het College.”

Wanneer het College de HREB raadpleegt, moet ook rekening worden gehouden met artikel 8 van het ontwerp KB die een invloed uitoefent op de termijnen van het Instituut.

Deze bepaling luidt als volgt:

“§ 1. Het Instituut stelt de auditor van een derde land binnen een termijn van vier maanden na ontvangst van het volledige dossier van aanvraag tot registratie door het Instituut in kennis van zijn beslissing.

Indien de beslissing niet binnen de in het eerste lid bedoelde termijn wordt meegedeeld, wordt dit aanzien als een weigering tot registratie.

§ 2. In afwijking van paragraaf 1, wanneer de Hoge Raad wordt geraadpleegd overeenkomstig artikel 5, § 4, wordt de beslissing van het Instituut geschorst tot de raadpleging van de Hoge Raad en binnen een termijn van zes maanden na ontvangst van het volledige dossier van aanvraag tot registratie, door het Instituut meegedeeld.”

Deze regeling wordt in gelijke bewoordingen hernomen in artikel 11 en artikel 14 van het ontwerp KB voor de auditororganisaties van een derde land, waarbij evenwel door het College wordt opgemerkt dat het volgende element ontbreekt in artikel 11 van het ontwerp KB (dat wel aanwezig is in de regeling omschreven in het voormeld artikel 5 van het ontwerp KB):

“Bij gebrek aan een verzet van het College tegen de beslissing bedoeld in artikel 3, § 2, wordt de door het Instituut verrichte beoordeling van de gelijkwaardigheid op de website van het Instituut gepubliceerd. Deze beoordeling van de gelijkwaardigheid is geldig voor een periode van drie jaar, tenzij de Europese Commissie tijdens die periode anders besluit.”

– Het College meent vooreerst dat het niet aangewezen is om de term “verzet” te gebruiken voor de beslissingen die het Instituut neemt over de voormelde gelijkwaardigheid. De term verzet wordt in het algemeen gebruikt wanneer het Instituut in het kader van de wettelijk gedelegeerde opdrachten individuele beslissingen neemt en het College zich vervolgens kan verzetten tegen de beslissing en een beslissing in de plaats nemen van het Instituut (na in voorkomend geval bijkomende informatie of stappen te vragen aan het Instituut).

De gelijkwaardigheidsbeslissingen van het Instituut zijn evenwel verordenend van aard zodat het noodzakelijk is om een ander systeem van het bestuurlijk toezicht te gebruiken: de goedkeuring. Uit het ontwerp KB blijkt dat de voormelde gelijkwaardigheidsbeslissingen door het Instituut worden

genomen waarna het College zijn goedkeuring, in voorkomend geval na raadpleging van de HREB, er kan aan hechten of niet.

De gelijkwaardigheidsbeslissingen vereisen een afzonderlijk onderzoek van het Instituut waarna een beslissing, die verordenend van aard is en geldig is gedurende drie jaar, volgt. Deze beslissing zal het voorwerp uitmaken van een bekendmaking op de website van het Instituut.

Het Instituut neemt, zoals reeds vermeld, geen beslissing in de plaats van het College over deze materie, zelfs niet wanneer de beslissing vervolgens (niet) wordt goedgekeurd door het College. De beslissing van het Instituut krijgt enkel uitwerking wanneer het College zijn goedkeuring hecht aan de beslissing. Wanneer het College zijn goedkeuring er niet aan hecht, wordt de beslissing geacht nooit te hebben bestaan.

Op basis van deze gelijkwaardigheidsbeslissing, gaat het Instituut over tot de (verdere) behandeling van de individuele aanvraag van de auditor van een derde land. De beslissing van het Instituut over de individuele aanvraag valt vervolgens wel onder het verzetsysteem bedoeld in artikel 3 van het ontwerp KB.

– Het College meent verder dat de doelstelling van artikel 8 en 14 van het ontwerp KB niet geheel duidelijk is. Het stelt zich de vraag om welke reden het Instituut de beslissing binnen vier maanden ter kennis moet brengen. Het merkt op dat elke tussenstap aan een bepaalde termijn is onderworpen en de schorsing van de termijn bij de mogelijkheid voor het College om de HREB te raadplegen ook eenvoudiger kan worden opgelost door integratie in het artikel over de goedkeuringsbeslissing van de gelijkwaardigheidsbeslissing van het Instituut. Het lijkt het College niet noodzakelijk om een bijkomende termijn te voorzien voor de kennisgeving van de beslissing, te meer omdat niet steeds het Instituut een beslissing zal nemen in het geval van een verzet door het College.

Om deze redenen stelt het College voor om artikel 8 en 14 te schrappen en artikel 3, § 4, artikel 5, § 3, artikel 5, § 4, artikel 11, § 3 en artikel 11, § 4 van het ontwerp KB te wijzigen. De gewijzigde regeling en de nieuwe bepalingen luiden dan als volgt.

Artikel 3, § 2 van het ontwerp KB (ongewijzigd) blijft als volgt luiden :

“Het Instituut stelt het College binnen een termijn van zes weken na ontvangst van het volledige dossier van aanvraag tot registratie in kennis van de overeenkomstig paragraaf 1 genomen beslissingen.

Het College kan binnen een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing er zich tegen verzetten. In geval van verzet, treedt de beslissing van het College in de plaats van de beslissing van het Instituut.”

Artikel 3, § 3 van het ontwerp KB (ongewijzigd) blijft als volgt luiden :

“Het College kan het Instituut vragen bijkomende informatie over te maken of specifieke stappen te ondernemen.

In dat geval wordt de termijn bedoeld in paragraaf 2, tweede lid, geschorst tot de dag waarop het Instituut de aanvullende informatie of het resultaat van de ondernomen specifieke stappen heeft meegedeeld.”

Artikel 3, § 4 van het ontwerp KB (gewijzigd) luidt dan als volgt:

“De termijn bedoeld in paragraaf 2, tweede lid, wordt geschorst tijdens de goedkeuringsprocedure bedoeld in artikel 5, §§ 3 tot 5 en artikel 11, §§ 3 tot 5.”

Artikel 3, § 5 van het ontwerp KB (nieuw) luidt dan als volgt:

“De beslissingen van het Instituut hebben pas uitwerking na afloop van de termijn waarbinnen het College zich kan verzetten, bedoeld in paragrafen 2, 3 en 4, en worden, eens die termijnen zijn verstreken zonder verzet door het College, geacht door het College te zijn genomen.”

Artikel 5, § 3 (gewijzigd) en artikel 11, § 3 (gewijzigd) van het ontwerp KB luiden dan als volgt:

“Bij gebrek aan een besluit van de Europese Commissie inzake gelijkwaardigheid beoordeelt het Instituut zelf de gelijkwaardigheid en deelt vervolgens zijn beslissing mee aan het College.

Het Instituut deelt deze beslissing mee aan het College samen met haar beslissing bedoeld in artikel 3, § 2.

Het College beschikt over een termijn van een maand na de datum van toezending van de beslissing om zijn goedkeuring te hechten aan de gelijkwaardigheidsbeslissing van het Instituut. In geval van niet-goedkeuring van de gelijkwaardigheidsbeslissing van het Instituut, brengt het College deze beslissing ter kennis aan het Instituut en wordt de gelijkwaardigheidsbeslissing van het Instituut geacht nooit te hebben bestaan.

Na goedkeuring door het College van de beslissing van het Instituut over de gelijkwaardigheid, wordt de door het Instituut genomen beslissing van de gelijkwaardigheid op de website van het Instituut gepubliceerd. Deze beslissing van de gelijkwaardigheid is geldig voor een periode van drie jaar, tenzij de Europese Commissie tijdens die periode anders besluit.”

Artikel 5, § 4 (gewijzigd) en artikel 11, § 4 (gewijzigd) van het ontwerp KB luidt dan als volgt:

“Het College kan het Instituut voor de in paragraaf 3 bedoelde beslissingen vragen bijkomende informatie over te maken of specifieke stappen te ondernemen.

In dat geval wordt de termijn bedoeld in paragraaf 3, geschorst tot de dag waarop het Instituut de aanvullende informatie of het resultaat van de ondernomen specifieke stappen heeft meegedeeld.”

Artikel 5, § 5 (nieuw) en artikel 11, § 5 (nieuw) van het ontwerp KB luidt dan als volgt:

“Het College kan de Hoge Raad raadplegen over de door het Instituut genomen beslissing over de gelijkwaardigheid.

In dit geval deelt de Hoge Raad zijn opmerkingen aan het College mee binnen de zes weken na ontvangst van het verzoek van het College, en wordt de termijn bedoeld in paragraaf 3, geschorst tot de dag waarop de Hoge Raad zijn opmerkingen aan het College heeft meegedeeld.”

3.

Artikel 6 van het ontwerp KB vermeldt de gegevens die de auditor van een derde land moet meedelen aan het Instituut.

Het College merkt op dat er geen ondernemingsnummer wordt gevraagd, terwijl dit wel het geval is voor auditororganisaties van een derde land en dit belangrijke informatie is in het kader van het toezicht.

Het College merkt eveneens op dat het begrip “netwerk” wordt gehanteerd in 10° van dit artikel, maar geen verwijzing wordt opgenomen naar artikel 3:56 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

4.

Artikel 9, § 1 en artikel 15, eerste lid van het ontwerp KB leggen aan het Instituut de verplichting op om de auditors of auditororganisaties van een derde land jaarlijks te verzoeken hun gegevens te bevestigen, te wijzigen of aan te vullen.

Artikel 9, § 1 van het ontwerp KB luidt als volgt:

“Jaarlijks verzoekt het Instituut de auditor van een derde land geregistreerd in het openbaar register de volgende gegevens te bevestigen, of indien nodig, te wijzigen of aan te vullen:

1° het adres, het professioneel telefoonnummer en het professioneel e-mailadres van de auditor van een derde land;

2° in voorkomend geval, de gegevens betreffende het netwerk waartoe de auditor van een derde land behoort;

3° de lijst met de in artikel 10, § 3, van de wet bedoelde vennootschappen die door de auditor van een derde land gecontroleerd zijn.”

Artikel 15, eerste lid van het ontwerp KB luidt als volgt:

“Het Instituut verzoekt jaarlijks de auditororganisaties van derde landen na te gaan of hun gegevens opgenomen in het openbaar register volledig en actueel zijn. De auditororganisaties van derde landen sturen het Instituut ook jaarlijks een actualisering van de in artikel 12, 14° bedoelde lijst toe.”

Een soortgelijke verplichting wordt ook opgenomen in artikel 29, § 1 en artikel 33, § 1 van het ontwerp KB voor de auditors of auditororganisaties van een derde land die het voorwerp hebben uitgemaakt van een vereenvoudigde registratieaanvraag.

Artikel 29 van het ontwerp KB luidt als volgt:

“Auditors van derde landen die het voorwerp uitmaken van een vereenvoudigde registratie in het openbaar register, bevestigen jaarlijks aan het Instituut dat hun gegevens in het openbaar register volledig en actueel zijn. De auditors van derde landen sturen het Instituut ook jaarlijks een actualisering van de in artikel 26, 6°, bedoelde lijst toe.”

Artikel 33, § 1 van het ontwerp KB luidt als volgt:

“Auditorganisaties van derde landen die van een vereenvoudigde registratie in het openbaar register hebben genoten, bevestigen jaarlijks aan het Instituut dat hun gegevens in het openbaar register volledig en actueel zijn. De auditorganisaties van een derde land sturen het Instituut ook jaarlijks een actualisering van de in artikel 30, 8°, bedoelde lijst toe.”

Het College meent dat het aangewezen is om een eensluidende regeling op te nemen voor de gegevens van de auditors en auditorganisaties van een derde land. De gegevens zijn cruciaal voor het toezicht door het College.

Om deze redenen meent het College dat de auditors en auditorganisaties van een derde land onderworpen moeten zijn aan de verplichtingen die gelden voor in het openbaar register ingeschreven bedrijfsrevisoren.

Dit betekent dat de auditors en auditorganisaties van een derde land uit eigen beweging a) jaarlijks moeten bevestigen dat de op hen betrekking hebbende gegevens (opgenomen in het openbaar) register volledig en actueel zijn, en b) wijzigingen aan hun gegevens zo spoedig mogelijk ter kennis moeten brengen. Dit betekent eveneens dat zij verantwoordelijk moeten worden gehouden voor de juistheid van de meegedeelde gegevens.

Voor deze regeling kan steun worden gezocht in artikel 10, § 1, tweede lid van de wet van 7 december 2016² en artikel 17, § 3 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren³.

5.

Artikel 10, § 1, 1°, a) bepaalt de registratievoorwaarden voor de auditorganisaties van een derde land.

Deze bepaling luidt als volgt:

“Een auditorganisatie van een derde land wordt in het openbaar register geregistreerd wanneer volgende voorwaarden zijn vervuld:

² Deze bepaling luidt als volgt: *“De bedrijfsrevisoren brengen het Instituut zo spoedig mogelijk op de hoogte van elke wijziging van de gegevens opgenomen in het openbaar register. Ze zijn verantwoordelijk voor de juistheid van de meegedeelde gegevens aan het Instituut.”*

³ Deze bepaling luidt als volgt: *“De bedrijfsrevisoren bevestigen jaarlijks aan het Instituut dat de op hen betrekking hebbende gegevens opgenomen in het openbaar register volledig en actueel zijn.”*

1° de meerderheid van de leden van het leidinggevende of bestuursorgaan van de auditorganisatie van een derde land voldoet aan de eisen die gelijkwaardig zijn aan de eisen inzake:

a) betrouwbaarheid, bedoeld in artikel 5, § 1, 2°, van de wet;”

Het College stelt zich de vraag om welke reden wordt toegelaten dat een minderheid van de leden van het voormelde orgaan niet betrouwbaar is, terwijl een strengere regeling geldt voor bedrijfsrevisoren.

Artikel 6, § 1, 4° van de wet van 7 december 2016 bepaalt dat de vennoten, de leden van het wettelijk bestuursorgaan, de leden van de werkelijke leiding, de vaste vertegenwoordigers van een rechtspersoon of de uiteindelijke begunstigden, bedoeld in artikel 4, 27°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, zich niet mogen bevinden in één van in artikel 5, § 1, 2°, bedoelde situaties.

6.

Artikel 16 van het ontwerp KB bepaalt een van de voorwaarden om een vrijstelling te kunnen bekomen voor het systeem van de kwaliteitscontrole.

Deze bepaling luidt als volgt:

“De bepalingen van de wet met betrekking tot het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole, het toezicht en de onderzoeken en sancties zijn van toepassing op auditors en auditorganisaties van derde landen die, overeenkomstig artikel 10, § 3, van de wet, in het openbaar register zijn geregistreerd.”

Het College meent dat volgens het grondbeginsel van de rechtszekerheid de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk moet zijn, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht.

Het College kan op basis van de omschrijving bepaald in artikel 16 van het ontwerp KB niet bepalen welke artikelen van de wet van 7 december 2016 van toepassing zijn. Dit klemt des te meer wanneer de structuur van de wet van 7 december 2016 ook niet overeenstemt met de in artikel 16 gehanteerde begrippen.

Bovendien meent het College dat het noodzakelijk is dat het koninklijk besluit uitdrukkelijk bepaalt dat zowel het College (het Comité en de secretaris-generaal) als de sanctiecommissie van de FSMA kunnen optreden ten aanzien van de auditor of auditorganisatie van een derde land en zij daarvoor gebruik kunnen maken van hun bevoegdheden. De bepalingen van de wet van 7 december 2016 bevatten in de meeste gevallen immers geen verwijzing naar de auditor of auditorganisatie van een derde land. Op grond hiervan is het College van oordeel dat de bevoegdheidstoewijzing en het sanctieapparaat niet zonder meer kunnen gelden door een verwijzing op te nemen naar bepaalde artikelen van de wet van 7 december 2016.

7.

Artikel 28 en artikel 32 van het ontwerp KB regelt de beslissingstermijn van het Instituut voor de vereenvoudigde registratieaanvragen van auditors en auditororganisaties van een derde land.

Artikel 28 van het ontwerp KB luidt als volgt:

“Het Instituut stelt de auditor van een derde land binnen een termijn van een maand na ontvangst van het volledige dossier van de vereenvoudigde registratieaanvraag door het Instituut in kennis van zijn beslissing.”

Artikel 32 van het ontwerp KB luidt als volgt:

“Het Instituut stelt de auditororganisatie van derde land binnen een termijn van een maand na ontvangst van het volledige dossier van de vereenvoudigde registratieaanvraag door het Instituut in kennis van zijn beslissing.”

Het College meent dat de regeling bepaald in artikel 3, § 2 e.v. van het ontwerp KB ook van toepassing moet zijn op deze beslissingen. Het College is eindverantwoordelijke voor deze beslissingen, zoals vermeld in artikel 3, § 1 van het ontwerp KB.

Het College meent verder dat de doelstelling van artikel 28 en 32 van het ontwerp KB niet geheel duidelijk is. Het stelt zich de vraag om welke reden het Instituut de beslissing binnen een maand ter kennis moet brengen. Het merkt op dat, in het voorstel van het College, elke tussenstap aan een bepaalde termijn is onderworpen. Het lijkt het College niet noodzakelijk om een bijkomende termijn te voorzien voor de kennisgeving van de beslissing, te meer omdat niet steeds het Instituut een beslissing zal nemen in het geval van een verzet door het College.

Hoogachtend,

Bénédicte VESSIÉ
Voorzitter